ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมรถยนต์นั่งขนาดครอบครัวราคาประหยัดในประเทศไทย

ชื่อผู้เขียน นางสาวกนกพร สัยยะสิทธิพานิชย์

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.เสถียร ศรีบุญเรือง ประธานกรรมการ
รศ.ดร.คณิต เศรษฐเสถียร กรรมการ
ผศ.ดร.อัญชลี เจ็งเจริญ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมรถยนต์นั่งขนาดครอบครัวราคาประหยัดในประเทศไทยมีวัตถุประสงค์หลัก 4 ประการ คือ ประการแรก ศึกษาโครงสร้างอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศไทยทั้งในด้านของพัฒนาการ ภาวะการผลิต ปริมาณการจำหน่ายและการค้าระหว่างประเทศ ประการที่สอง ศึกษานโยบายและมาตรการต่าง ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมรถยนต์ รวมทั้งวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมดังกล่าวของไทย ประการที่สาม ศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมรถยนต์นั่งขนาดครอบครัวราคาประหยัด โดยใช้ดัชนีต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (domestic resource cost : DRC) เป็นเครื่องมือในการศึกษาและประการสุดท้าย ศึกษาศักยภาพในการผลิตของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย

ผลการศึกษาโครงสร้างอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศไทยพบว่า ในระยะเริ่มแรกนั้นอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า โดยได้รับการคุ้มครองจากภาครัฐค่อนข้างมากเพื่อให้อุตสาหกรรมนี้เติบโตขึ้นได้ในประเทศ ในปัจจุบันอุตสาหกรรมรถยนต์ของไทยได้มีการพัฒนาขึ้นมาก จนกระทั่งเริ่มเป็นอุตสาหกรรมที่มีการผลิตเพื่อการส่งออกเพิ่มขึ้น โดยมีบริษัทรถยนต์จากต่างชาติหลายรายเริ่มย้ายฐานการลงทุนเข้ามาในไทย เพื่อใช้เป็นฐานในการผลิตรถยนต์เพื่อส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศเพิ่มขึ้น ในด้านการผลิตและการจำหน่ายรถยนต์ในประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา พบว่ามีปริมาณลดลงอย่างต่อเนื่องจาก

การที่ไทยประสบกับปัญหาภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย ส่งผลให้อุปสงค์ของการใช้รถยนต์ในประเทศลดลงอย่างมาก ส่วนด้านการส่งออกรถยนต์ไปจำหน่ายยังต่างประเทศของผู้ประกอบการไทยในช่วงเวลาดังกล่าวนั้นพบว่ามีปริมาณเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เป็นผลมาจากการอ่อนตัวลงของค่าเงินบาท รวมทั้งการแสวงหาตลาดส่งออกเพิ่มขึ้นเพื่อทดแทนอุปสงค์ที่ขาดหายไปของตลาดในประเทศ

จากการศึกษามาตรการและนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมรถยนต์ที่ผ่านมา พบว่ารัฐได้ให้ความคุ้มครองและสนับสนุนอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศค่อนข้างมาก กล่าวคือ มีการจัดเก็บภาษีนำเข้ารถยนต์สำเร็จรูปจากต่างประเทศในอัตราที่ค่อนข้างสูง รวมถึงมีการใช้มาตรการบังคับใช้ชิ้นส่วนยานยนต์ที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ เพื่อเป็นการคุ้มครองอุตสาหกรรมยานยนต์ภายในประเทศให้มีโอกาสเติบโตขึ้นได้ในระยะยาว นอกจากนี้ยังให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศให้มีการผลิตเพื่อการส่งออกมากขึ้น โดยการให้สิทธิพิเศษทางด้านภาษีอากร และให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อให้อุตสาหกรรมรถยนต์ของไทยสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

ส่วนการศึกษาสภาพปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศ พบว่าอุตสาหกรรมดังกล่าวนี้ได้ประสบกับปัญหาสำคัญหลายประการ ได้แก่ ปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงเกินไปประกอบกับการที่ต้องพึ่งพาชิ้นส่วนยานยนต์และอุปกรณ์จากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ปัญหาในการวางแผนการผลิต การขาดแคลนบุคลากรที่เหมาะสมในการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตรถยนต์ ปัญหาโครงสร้างภาษีนำเข้าชิ้นส่วนยานยนต์และวัตถุดิบอยู่ในอัตราที่สูง ปัญหาด้านเทคโนโลยีในการผลิต และความล่าช้าของกฎระเบียบในการส่งออกรถยนต์

ผลการศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมรถยนต์นั่งขนาดครอบครัวราคาประหยัด โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการสำรวจและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในปี พ.ศ. 2540 ปรากฏว่าอุตสาหกรรมนี้มีค่า DRC เท่ากับ 26.29 บาท/ดอลล่าร์ โดยอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (SER) ในปีเดียวกันมีค่าเท่ากับ 32.53141 บาท/ดอลล่าร์ ดังนั้นค่า DRC/SER มีค่าเท่ากับ 0.81 ซึ่งเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าอุตสาหกรรมรถยนต์นั่งขนาดครอบครัวราคาประหยัดของไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการประกอบ เนื่องจากรถยนต์ดังกล่าวมีการใช้ชิ้นส่วนยานยนต์ที่ผลิตขึ้นภายในประเทศเป็นหลักสูงถึงร้อยละ 70 และมีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในกระบวนการผลิต ซึ่งทำให้ต้นทุนต่อหน่วยในการประกอบรถยนต์ลดลงได้อีกทางหนึ่ง เมื่อทำการศึกษาถึงผลการเปลี่ยนแปลงของราคาชิ้นส่วนยานยนต์ที่มีต่อค่าอัตราส่วนของ DRC/SER พบว่าอุตสาหกรรมรถยนต์นั่งขนาดครอบครัวราคาประหยัดจะไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ถ้าหากชิ้นส่วนยานยนต์ที่ผลิตขึ้นภายในประเทศมีราคาสูงเกินกว่าร้อยละ

10 ชิ้นส่วนยานยนต์ที่นำเข้ามีราคาสูงเกินกว่าร้อยละ 10.6 และชิ้นส่วนยานยนต์ทั้งหมดมีราคาสูงเกินกว่าร้อยละ 5

จากการศึกษาศักยภาพในการผลิตของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของไทย พบว่าอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ที่มีศักยภาพในการผลิตมักเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมากแต่ใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่ไม่สูงนักโดยมีการเปลี่ยนแปลงในเทคนิคการผลิตเป็นไปอย่างช้า ๆ อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของไทยสามารถพัฒนาไปสู่การผลิตที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงขึ้นได้หากได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ส่วนด้านเทคโนโลยีในกระบวนการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ของไทย โดยเฉลี่ยยังอยู่ในระดับกลางค่อนไปทางสูงเมื่อเทียบกับประเทศในแถบอาเซียนด้วยกัน โดยเฉพาะเมื่อนำเอาอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของไทยเปรียบเทียบกับมาเลเซียและอินโดนีเซียแล้ว ก็พบว่าอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของไทยมีศักยภาพในการผลิตสูงกว่าทั้ง 2 ประเทศดังกล่าวมาก ดังนั้นทำให้ไทยมีโอกาสคงความเป็นผู้นำในการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในกลุ่มประเทศอาเซียนได้ในระยะยาว

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ได้จากการศึกษานี้มีด้วยกันหลายประการ คือ รัฐควรจะมีการส่งเสริมอุตสาหกรรมสนับสนุนให้มีการผลิตที่ครบวงจร ตลอดจนต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยีให้มีความทันสมัยเพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิต รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ของไทยได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล เพื่อขยายโอกาสในการส่งออก นอกจากนี้รัฐควรเร่งให้ผู้ประกอบการในประเทศเน้นการพัฒนาแรงงานให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต เพื่อให้การประกอบรถยนต์ในประเทศมีมาตรฐานที่ดีขึ้น อีกทั้งยังควรเร่งปรับโครงสร้างภาษีนำเข้าวัตถุดิบและเครื่องจักรอุปกรณ์ให้มีความเหมาะสม ซึ่งจะเป็นการลดต้นทุนของผู้ประกอบการอีกทางหนึ่ง รวมถึงรัฐควรจะเพิ่มเงื่อนไขในการถ่ายทอดเทคโนโลยีของภาคเอกชนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เพื่อให้คนไทยมีโอกาสได้เรียนรู้เทคโนโลยีและวิทยาการอันทันสมัยเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยีของตนเอง นอกจากนี้รัฐยังควรเร่งขยายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนกับประเทศในอาเซียนเพิ่มขึ้น ภายใต้โครงการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมอาเซียน (AICO) และโครงการแลกเปลี่ยนชิ้นส่วนยานยนต์ในกลุ่มอาเซียน (BBC) โดยโครงการเหล่านี้ทำให้ผู้ประกอบการไทยสามารถหาซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ในราคาที่ถูกลงและทำให้ต้นทุนในการประกอบรถยนต์ของไทยต่ำลงและสามารถส่งออกรถยนต์ไปแข่งขันในตลาดโลกได้มากขึ้น

Thesis Title	Comparative Advantage in Affordable Family Car Industry in Thailand
Author	Miss Kanokporn Saiyasittipanich
M.Econ.	Economics
Examining Committee	Assistant Prof.Dr.Satiean Sriboonruang — Chairman
	Associate Prof.Dr.Kanit Sethasathien — Member
	Assistant Prof.Dr.Anchalee Jengjarean — Member

ABSTRACT

The study of the comparative advantage of the Affordable Family Car industry in Thailand had four main objectives. Firstly, to study the industrial structure of Thailand's car industry in terms of development, production, sales, and international trade. Secondly, to study the policies and measurement of Thai government that supported the car industry, and to analyze problems which obstruct the development of Thailand's Car industry. Thirdly, to study the comparative advantage of the Affordable Family Car industry by using Domestic Resource Cost (DRC) as a study tool. Finally, to study the production potential of the automobile parts industry in Thailand.

The outcome from the study of Thailand's Car industry structure, it was found that at the early period, the car industry in Thailand provided an alternative strategic means of importing car industry products. This industry had been quite well watched over by the government in order to support domestic growth of car industry, and had been gradually developed until most of its production was exported. Many transnational companies moved their investment bases to Thailand in order to produce and export cars into the world market. However, since 1997 the numbers in domestic car manufacturing and selling value have been gradually

decreased. This occurred as a result of the economic crisis which dramatically effected the domestic demand of car in Thailand. However, Thai export was still increased due to the devaluation of Bath and the market seeking to substitute the loss in domestic demand.

The outcome from the study of policies and measurement of Thai government involved the car industry found that the government was effective in protecting and supporting the car industry. For instance, the government imposed a very high rate of tax on imported cars, as well as enabling a measurement of enforcing cars to use the automobile parts which were made in Thailand in order to ensure long term protection for the growth of the Thai automobile industry. Moreover, the government also try to promote the number of exportoriented car industry by giving some privileges in term of tax exceptions and other benefits which helped car manufacturers to compete with the world market.

An analysis to identify problems which obstructed the development of car industry in Thailand revealed some major problems as follow. Manufacturing cost is usually high due to a great number of imported automobile parts and equipment needed, manufacturing and planning problems, lack of human resources suitable for the development of car manufacturing technology, the problem of import tax structure for automobile parts and raw material which is still imposed at a high rate, the problem of manufacturing technology problems, and the delay of car exportation due to export regulations and red tape procedures.

The study of the comparative advantage of the Affordable Family Car industry, by using both secondary and primary data gathered from research results and interviews with manufacturers in 1997, revealed that this industry's DRC was 26.29 Baht/U.S.Dollar while shadow exchange rate (SER) in the same year was 32.53141 Baht/U.S.Dollar. Therefore, the ratio of DRC/SER was 0.81 which indicated that Thailand's Affordable Family Car industry had comparative advantage in an assembly due to about 70% of automobile parts were made in Thailand together with the using of high technology in production process which

decreased manufacturing cost. It was found that changing price of automobiles parts effected the ratio of DRC/SER. However, there was no comparative advantage in automobile industry if price of domestic parts were increased more than 10%, the price of imported parts higher than 10.6%, and the price of all the parts higher than 5%.

The study of the production potential of the automobile parts industry found that the industry which had the highest productive potential is labour intensive industry that apply not too high technology processing and gradually changing in manufacturing technology. However, this industry could be developed into the higher level if there was the support from government. However, the technological level of automobile parts manufacturing process is more advanced as compared to the other ASEAN countries especially, Malaysia and Indonesia. Therefore, in long term Thailand is likely to be the leadership of automobile parts manufacturer among the ASEAN countries.

The policy implications derived from this study are as follow : the government should promote "full cycle" manufacturing as well as development and improvement of new technology in order to reduce cost of manufacturing, including proceed with the promotion of Thai automobile part manufacture towards international standard for export market. Moreover, the government should encourage automobile manufacturers to improve the quality of labour for enhancing their efficiency. Moreover, the government should encourage an improvement of raw material, machine and equipment, and lower tariff or import tax in order to reduce the manufacturing cost. The government should also put the conditions for the promoted industries to spread their knowledge and transfer technology to the public. Lastly, the government should promote the technological cooperation among countries in ASEAN under the AICO scheme (ASEAN Industry Cooperation Scheme) and BBC scheme (Brand to Brand Complementary). These two projects would support Thai manufacturers able to purchase car parts at a lower price which load the declining of manufacturing cost and enabling effective car exportation to the world market.